

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการการเผาในที่โล่งของ
ตำบลแม่แวน อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นายกรรณ ชัยเลิศ

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญญา วัฒนภิญโญ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
อาจารย์ ดร.ทิพวรรณ ประภามณฑล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดการการเผาในที่โล่งของตำบลแม่แวน อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับการเผาในที่โล่ง วิธีการจัดการขยะในครัวเรือน วัสดุทางการเกษตร และสอบถามความเป็นไปได้ในการจัดการการเผาในที่โล่งในตำบลแม่แวน อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่ วิธีการศึกษา 2 ส่วน ประกอบด้วย การตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวแทนครัวเรือน จำนวน 325 คน และการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชนจำนวน 11 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามและแบบนำสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ นำเสนอข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

ผลการศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับการเผาในที่โล่ง พบว่า ส่วนใหญ่รับรู้ว่าการเผาในที่โล่งเป็นการเผาเพื่อหาของป่ามากที่สุด รองลงมาคือ เผาเพื่อกำจัดขยะที่เกิดจากครัวเรือน เผาเพื่อกำจัดเศษวัสดุทางการเกษตร เผาเพื่อกำจัดเชื้อเพลิงภายในป่าชุมชนเพื่อป้องกันไฟป่า และเผาเพื่อเตรียมพื้นที่เพาะปลูก การรับรู้ผลกระทบจากการเผาในที่โล่งประชาชนส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบบ้างแต่ไม่รู้ลึกกว่าเป็นปัญหาเพราะเกิดขึ้นทุกปี หากคนจะหยุดเผาเป็นเพราะกลัวถูกจับแต่ไม่ได้กลัวผลกระทบต่อสุขภาพ กิจกรรมที่ประชาชนเห็นว่าสามารถช่วยแก้ปัญหาการเผาในที่โล่ง ได้แก่ กิจกรรมการสร้างจิตสำนึกด้านพิทักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม กิจกรรมการรณรงค์ กิจกรรมการทำปุ๋ยหมักจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรหรือครัวเรือน กิจกรรมการเผาขยะอย่างถูกวิธี กิจกรรมให้

ความรู้ กิจกรรมการสร้างฝายชะลอน้ำหรือฝายแม้ว และการใช้กระบวนการทางศาสนาและวัฒนธรรม เช่น การบวชป่า

ผลการศึกษาวิธีการจัดการขยะในครัวเรือนและวัสดุทางการเกษตร พบว่า ตำบลแม่แวนไม่มีระบบการจัดการขยะ ปัจจุบันประชาชนจัดการขยะจากครัวเรือนโดยการเผา และวิธีการจัดการขยะที่ประชาชนเห็นว่าเหมาะสม พบว่า ประชาชนเลือกจัดการโดยการเผาเช่นกัน วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรปัจจุบันจัดการโดยทำปุ๋ยหมักซึ่งประชาชนมีความคิดเห็นว่าเป็นวิธีการที่เหมาะสมแล้ว ด้านพื้นที่ป่าสาธารณะปัจจุบันจัดการโดยทิ้งไว้ตามธรรมชาติ วิธีที่เหมาะสม คือ ทำปุ๋ยหมัก

ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการให้มีระบบการเผาในที่โล่งในตำบลแม่แวน พบว่า ประชาชนร้อยละ 50.5 ไม่แน่ใจว่าสามารถจัดการการเผาในที่โล่งในตำบลแม่แวนได้ และร้อยละ 37.8 คิดว่าสามารถจัดการได้ สำหรับผู้นำในการจัดการควรเกิดจากการนำของผู้นำชุมชนชาวบ้านในชุมชน แต่วิธีการที่จะทำให้เกิดการจัดการควรเกิดจากการสั่งการของหน่วยงานราชการ รองลงมาคือ เกิดจากองค์การบริหารส่วนตำบลแม่แวนออกข้อบัญญัติบังคับ

ผู้ศึกษาเสนอวิธีการจัดการการเผาในที่โล่งสำหรับตำบลแม่แวน 5 รูปแบบ พบว่า ประชาชนเลือกสนับสนุน 1) การห้ามไม่ให้มีการเผาโดยเด็ดขาด มากที่สุด รองมาคือ 2) กำหนดวันในการเผา เช่น อนุญาตให้เผาเฉพาะวันจันทร์ พุธ ศุกร์ เท่านั้น 3) กำหนดประเภทสิ่งของที่จะเผา เช่น อนุญาตให้เผาเฉพาะกิ่งไม้ ใบไม้ 4) กำหนดเวลาเผา เช่น อนุญาตให้เผาเฉพาะตอนเช้า เท่านั้น และ 5) หลีกเลี่ยงการเผาโดยนำไปแปรรูป เช่น นำเศษวัชพืชไปทำปุ๋ยหมัก

Independent Study Title Feasibility Study of Open Burning Management in
Maewan Sub-district, Phrao District, Chiang Mai
Province

Author Mr.Gun Chaileart

Degree Master of Arts (Man and Environment Management)

Independent Study Advisory Committee

Asst. Prof. Dr. Ajchara Wattanapinyo Advisor

Dr. Tippawan Prapamontol Co-advisor

ABSTRACT

This feasibility study of open burning management in Maewan Sub-district, Prao District, Chiangmai Province is aimed at finding the perception on open burning; management of household wastes, agricultural wastes and feasibility of open burning management in Maewan Sub-district, Prao District, Chiang Mai Province. Methodology comprises 2 parts, which are collecting information by using questionnaires responded by 325 representatives from the households in the area and interviewing with 11 community leaders. The study tools include questionnaire and interview guide. Information will be analyzed by computerized system and presented using descriptive statistic, frequency distribution and percentage.

The study of perception on open burning found that most of the respondents perceived that open burning was mostly a common method of seeking for productions from the forest, followed by household waste management, disposal of agricultural wastes, elimination of fuel in the community forest to prevent forest fire and preparation of land for planting. Speaking of perception of impact from open burning, most of the population was affected by this activity but they did not do anything to sort out the problem since they took it for granted that it happened every year. The only reason the population decided not to perform the open burning was because

they were afraid of being caught by officers, not because it had an impact on their health. Activities that the population saw as solutions for the open burning included creating consciousness of environment protection and rehabilitation, launching a campaign of making compost fertilizer from agricultural and household wastes, encouraging proper method of waste burning, sharing knowledge, supporting a campaign of building local weir and using the benefit of religious and cultural activity e.g. forest ordination project.

Moreover, from studying method of household and agricultural waste management, it was found that the Maewan Sub-district population did not perform a proper waste management. The population managed wastes from household in a way of burning as they perceived that it was a proper way of waste management. For wastes from agriculture, they managed this by transferring them into compost fertilizer as they agreed it was the proper activity. For public forest land management, they decided to keep it as it was and the proper way to manage it was to make compost fertilizer.

Results from a survey regarding opinion on management of open burning in Maewan Sub-district found that 50.5 percent of the population was unsure that management of open burning in Maewan Sub-district could be performed, while 37.8 percent of them thought this could be performed. The person who could lead this activity should be community leader. The method of putting the activity into action should be directed from official units, followed by direction from Sub-district organization.

The researcher suggested 5 formats of open burning management and found that the population supported for 1) prohibiting open burning, 2) defining dates for burning e.g. Mondays, Wednesdays, Fridays only, 3) defining items to be burnt e.g. only tree limbs or leaves could be burnt, 4) defining specific time for burning e.g. the only time allowed for burning was in the morning, and 5) avoiding burning for further processing e.g. using weed for making compost fertilizer.